

Aan de leden**Datum**

3 februari 2025

Ons kenmerk

U202500057

Lbr. 25/004

Telefoon

070-3738393

Bijlage(n)

geen

Onderwerp

VNG hervat deelname aan IZA en gesprekken over AZWA

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Met deze brief informeren we u over het hervatten van deelname van de VNG aan het Integraal Zorgakkoord (IZA) en aan de gesprekken over het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Het IZA bevat afspraken van zorgpartijen en gemeenten die een impuls geven aan de beweging van zorg naar gezondheid, zodat onze inwoners zoveel mogelijk kans hebben op een gezond leven. Met het AZWA wordt ingezet op een verbreding, intensivering en concretisering van het IZA, waarin gelijkwaardigere toegang tot zorg en welzijn en het afwenden van het arbeidsmarkttekort centraal staan. Ook zullen in het AZWA het sociaal domein en de publieke gezondheid een explicietere plek krijgen.

We gaan in deze brief in op:

1. De bekrachtigde afspraken waaronder de deelname van de VNG aan het IZA en de gesprekken over het AZWA worden hervat.
2. Het 'bod' voor de gesprekken over het AZWA en de voorwaarden waaronder de VNG deelneemt aan het nieuwe akkoord.
3. Het besluitvormingsproces richting Algemene Ledenvergadering.
4. De SPUK-IZA 2025.

1. Bekrachtigde afspraken gelijkwaardigheid

Gemeenten stemden op de Algemene Ledenvergadering (ALV) van 29 november 2024 in met de resolutie 'Stop met gesprekken vervolg IZA totdat is voldaan aan gestelde voorwaarden'. Hierin staat dat de VNG en gemeenten pas deelname aan het IZA hervatten en in gesprek gaan over het AZWA als we afspraken hebben gemaakt over een gezamenlijke, gelijkwaardige start.

De VNG, het ministerie van VWS en Zorgverzekeraars Nederland hebben afspraken bekrachtigd over deze gelijkwaardigheid op basis van de door de VNG gestelde voorwaarden. Die gelijkwaardigheid - tussen rijk en gemeenten als overheden, en tussen rijk, gemeenten en zorgverzekeraars als financiers van zorg en ondersteuning - is nodig om tot een duurzame beweging te komen waarin gezondheid leidend is.

De afspraken over gelijkwaardigheid houden het volgende in:

- De governance: rijk en gemeenten staan als medeoverheden samen, met zorgverzekeraars (en de ondertekenaars van IZA en AZWA) aan de lat voor de transformatie van zorg naar gezondheid en de aanpak daartoe en zijn onderling afhankelijk van elkaar om dit gezamenlijke doel te realiseren. Gemeenten zijn bestuurlijk verantwoordelijk voor de inrichting van het sociaal domein.
- Financiën: zorgverzekeraars en gemeenten beoordelen gezamenlijk transformatieplannen. VWS stelt zich verantwoordelijk om voldoende middelen voor gemeenten als uitgangspunt te nemen voor de uitvoering van dit akkoord en daarna afspraken over structurele financiering te maken met het kabinet. Een structurele verschuiving van zorggeld naar het sociaal domein is noodzakelijk, zodat gemeenten in de domeinoverstijgende samenwerking in alle regio's afgesproken standaardfunctionaliteiten (preventie-aanpakken of samenwerkingsafspraken) in kunnen richten met hun partners in het sociaal domein.
- Mandaat: de mandaatstructuur is van gemeenten, in de regio bepalen zij met elkaar op welke wijze daar invulling aan wordt geven. In het bestuurlijk netwerk Gezond Leven, een netwerk van de inhoudelijk betrokken wethouders van mandaatgemeenten, wordt kennis gedeeld en ontwikkeld.
- Brede toegankelijkheid zorg en ondersteuning en paradigma: individuele aanspraken en leverplicht passen niet bij het sociaal domein. In de gezamenlijke opgave blijft dit het uitgangspunt. Het sociaal domein staat niet primair ten dienste van de zorg en wordt in het akkoord ook niet als zodanig gepositioneerd

2. Het 'bod' en voorwaarden deelname AZWA

De bekrachtiging van de afspraken over gelijkwaardigheid betekent dat de VNG weer deelneemt aan het IZA en in gesprek kan gaan over het AZWA. Hierbij gelden de randvoorwaarden dat de financiële positie van gemeenten moet zijn verbeterd en het akkoord uitvoerbaar moet zijn om mee te kunnen doen in dit aanvullende akkoord.

Het VNG-bureau heeft de inhoudelijke input van gemeenten ten behoeve van de gesprekken over AZWA geformuleerd in een 'bod'. Hierover is ook afstemming met Sociaal Werk Nederland en de GGD-en. Ons 'bod' bestaat grofweg uit de onderstaande onderdelen en wordt nog nader uitgewerkt met gemeenten:

- Een adequate invulling waar gemeenten van zijn, gebaseerd op de intrinsieke waarde van het sociaal domein en de sociale basis voor een gezonde, vitale en veerkrachtige samenleving in brede zin. De stabiliteit en houdbaarheid van het brede sociaal domein, de sociale basis en de publieke gezondheidszorg zijn cruciaal om de verschuiving van zorg naar gezondheid op te kunnen vangen, wat vraagt om voldoende structurele financiering.
- Nadrukkelijke inzet van een aantal standaardfunctionaliteiten ten behoeve van de transformatie van zorg naar gezondheid door een goede verbinding van medisch en sociaal, die we overal gaan uitvoeren en waar alle gemeenten op aanspreekbaar zijn.
- Inzet op versnelling, opschaling en waar van toepassing standaardisering van nieuwe initiatieven en innovaties uit bijvoorbeeld transformatieplannen die zichzelf 'bewezen' hebben via een ontwikkelagenda.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Voor de standaardfunctionaliteiten die we met de IZA-partijen, waaronder de zorgverzekeraars, afspreken, zal een inspanningsverplichting gelden voor zowel gemeenten als zorgverzekeraars en zorgpartijen. Dit met lokale of regionale (beleids)vrijheid voor de precieze vormgeving ervan. Aan de implementatie en uitvoering van deze standaardfunctionaliteiten worden middelen beschikbaar gesteld uit het macrokader zorg.

Om de uitvoering van de standaardfunctionaliteiten te vergemakkelijken beschikken partijen in de regio over een 'gereedschapskist' aan goede voorbeelden van effectieve en onderbouwde aanpakken op het snijvlak medisch/sociaal waar ze gebruik van kunnen maken.

Zodra er een concept-AZWA ligt, inclusief Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden (UDO), een doorrekening van de afspraken waaronder de standaardfunctionaliteiten, én er voldoende is voldaan aan de houdbaarheid van het sociaal domein - in de context van de bredere gemeentefinanciën - legt het VNG-bestuur dit besluit voor aan de leden in een Algemene ledenvergadering.

3. Besluitvormingsproces richting ALV

Het besluitvormingsproces richting de ALV ziet er als volgt uit:

- Februari 2025: inhoudelijke en financiële uitwerking AZWA met gemeentelijke netwerken
- Begin maart 2025: afronding onderhandelaarsakkoord => Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden, doorrekening, consultatie achterban
- Maart 2025: mede-overhedenoverleg
- Na voorjaarsnota weging ALV akkoord in relatie tot houdbaarheid Wmo en jeugd

NB: het geschetste tijdspad is een indicatie en afhankelijk van de snelheid van de voortgang van AZWA en betrokkenheid daarbij van de zorgpartijen. Op het moment van het schrijven van deze brief nemen de NFU, NVZ, ZKN, V&VN en de Federatie Medisch Specialisten nog niet deel aan het IZA.

4. SPUK IZA 2025

Het ministerie van VWS heeft op 17 december 2024 laten weten dat de Specifieke Uitkering Integraal Zorgakkoord (SPUK IZA) 2025 in 2025 beschikbaar is ongeacht de deelname van de VNG en gemeenten aan het IZA. Nu de VNG en gemeenten wel weer deelnemen aan het IZA, worden alle bijbehorende afspraken weer van kracht. Gemeenten kunnen de ingezette activiteiten in de regio dus nog steeds voortzetten.

Vragen

Heeft u vragen dan kunt u zich wenden tot [REDACTED], programmacoördinator IZA/GALA, via [REDACTED]@vng.nl

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

[REDACTED]

Algemeen directeur